

ŽENSKÁ HLÍDKA

Podatelka M. Burešová

ZLÉ MYŠLENKY.

Eva Vrchlická.

Já sama šla jsem noci, mlhou,
a střežičky mi padaly.
Ó, zdálo jeho rty líbou —
Zlé myšlenky šly v povzduši.

A světla mřela nad rehou,
mně úžle projel tělem mráz.
S tím šla bych cestou dálkou,
až poslední by den nám zhas.

Ó, zdálo mě sny mě neklamou?
Zlé myšlenky se spřádaly.
A vřít studil mlhou a tmaou
a střežičky mi padaly.

STAVME NA PEVNÝCH ZÁKLADECH.

Cokoliv podnikáme hledme vždy předem položit pevné a důkladné základy, ať již jest to podnik jakýkoliv, má-li práce naše býti nejen užitečnou, ale též trvalou.

Jeli základ pevný, na němž chceme budovat, tož pak jest zajištěn i dobrý výsledek. Jeli ale základ chabý, tož nelze očekávat, že stavba bude pevnou a trvalou.

Každý dobrý stavitel napřed položí pevné základy, utvoří dobron podezdívku, a pak teprve na ní staví budovu. Musí ale dbátí toho, aby podezdívka byla důkladná, tak aby se stavba neslátila dříve nežli byla dostavěna.

Kolik však máme zde veřejných podniků mezi Čecho-Američany, které obstály na základech, na nichž byly postaveny. Mimo Matice Vyššího Vzdělání snad ani jeden. A přece již se tolik roků staví a buduje, jenom že se vždy začíná od komínu a staví dolů a nešli se přijde ku základům, jest vše větrem odneseno.

Budou-li Češi američtí stále takovými způsobem stavěti a nepoloží-li dobré a důkladné základy pro trvalou budovu, která má býti pomníkem Čechů amerických, totiž nepřiloží-li brzy společné ruku k dílu nějakému, smrt skosí ty, kteří mají ještě trochu toho vlasteneckého nadšení a to ostatní odnese vítr a bude po slávě. Což není možné žádné dohodnutí? Vždyť snad každý kraj a krajanek zná pořekadlo: "Ve spojení síla!" Proč bychom nemohli alespoň jednou společně pracovati na základě ku zbudování záslužného díla, kterým bychom si zde zajistili čestný a trvalý pomník a našim potomkům zachovali dobré jméno, které by jim získalo úctu jinonárodově. Jest již na čase, abychom jednali vážně.

Pan kmotr Žmolil v sousedním listě má velkou radost z toho, že v minulém čísle jsem učinila poznámku o severních mozech zástupců na sjezdu českých žurnalistů v Chicagu. Kmotr Žmolil však musí rozuměti, že ta poznámka se týkala zvláště těch, kteří sjezd ten svolali a pak jako zbabělci z něho utekli a též i těch, kteří ostali doma z jisté snad příčiny, aby mohli odsuzovati a zvláště polemizovati, ne však věčně, ale osobně napadati osoby, které jsou jim nemilé. Kdyby se byli sjezdu účastnili a udělali nějaký kompromis, byli by museli zanechat své obvyklé sprosté taktiky, což jest u nich věcí naprosto nemožnou. Takto mohou svým štenářům podávat lítku pestrou a poučnou. Chytrost nejsou žádné žáry!

Naše dívky jaké jsou a jaké býti nemají. (Trochu kázání.) Nesmí se vlastně o tom mluviti. Otázka je vyřízena. Moderní myšlenky zvláštní, společnost se rozhodla; vychovávame děvčata jako bohy! A dost!

Nejsmí se vlastně o tom mluviti. Otázka je vyřízena. Moderní myšlenky zvláštní, společnost se rozhodla; vychovávame děvčata jako bohy! A dost!

Alé máme-li náhodou velmi mnoho co říci v dospívajících děvčaty, vidíme, že každá z nich je dosud vlastně takovým dvoumýšlenkovým problémem. A třeba poznamenati hned, že třeba jednotlivé exempláry máme rády, nesouhlasíme o celku čili mnoha lichotkách. Je to snad stranický úsudek, neboť především důležitých

poznámenatí, že děvče dneška je zcela jiné, než děvčata věročeska.

Ideálem moderního děvčete je skvělé zaopatření. Domácí pán s velkým činžákem nebo úředník s velkým platem, to je mu dnes výtouženým cílem a k tomu se všemi prostředky pracuje. Na místě veselého kamarádství nastupuje útočná koketerie, která se neleká žádného, docela žádného prostředku.

U moderních děvčat je všecko vypočítavost. Studují práva, medicínu, malují, hrají na housle, stávají se aviatkami jen aby na sebe upozornily a přišly "mezi lidi". Rozumí se, že nemyslíme, jež to činí proto, že se musí chopiti nějakého povolání, nebo jež věnují se mu s láskou — ty vylučují se samy z této úvahy. Ale mnohé jiné, jež se dobrovolně věnují nějakému povolání, považují to jen za prostředek k dosažení zábavy a větší volnosti a přiznávají to na mnoze zcela cynicky.

Nastopily naše děditví práv a ústupků. Neboť teď mohou dělati všechno; studovati, provozovati sport, cestovati — vše jest jim k dispozici. My musily si právo, abychom mohli vycházeti samy, vybojovat, moderní dívky dělají několikanedělní cesty s mladými muži. Přes to však netvrdím, že tyto americké formy jsou spojeny s nějakým nebezpečím v brutálním slova smyslu. Moderní děvče soudí zcela správně, že jeho čistota má pro ně — po obecnějším řešení — velkou cenu. Dá si tedy pozor, aby se dopustilo nějaké "hlouposti". Matky mohou býti docela klidné. Ve slovesech, odvážných pozicích a lasevních hovorách překročily mnohdy meze, ale více ne — k tomu je potřeba více horké krve a méně vypočítavosti.

Vypočítavost jest nejvýznamnějším rysem jich charakteru a to jest také, co mám nyníjsím děvčatům nejvíce za zlé. Nemohou ovšem žádati na nikom, aby měl moje ideály, aby si dělal tyto iluze, které jsem si kdysi dělala já. Avšak vidím-li, že mladěcké stvoření nemá jiného ideálu, než dobrou partii, jež vidí život tak střídavý, jak jsme její my poznaly daleko později, anebo vůbec nikdy nepoznaly, pak mohu jí jen zhloubit srdce litovati.

Řekne se snad, že přeháním. A jest to snad správné, neboť přeháním se vždy, když se mluvím o všeobecném typu. Jsou ovšem výjimky, ale typ zůstane a ten jest nyní zcela jiný než před 10 nebo 15 léty. Dnešní děvče vyznačuje se především dvěma vlastnostmi. Je jest ehtivá zbabavá a že dělá velké nároky. Jsou případy, že matka se jest někdy uří, na př. řeči, hudbě nebo podobně, zatím co deere "to nebaví". Nechce si kaziti svoje mládí, neboť dovede cenit tento statek a nezapomene nikdy ukázat jej v pravém světle. Dnešní dívka jest mladá, ale ne vědomá, jako my jsme byly, nýbrž vnucuje svoji mladost a svěžest, abychom jí nepřehlédli.

Co se týče toalety, jsou tyto mladé dámy velmi zkušené a — kritické. Tyto žabky vědí na vlas, co jest letos moderní a jejich chloubou jest, mohou-li se od hlavy až k patě ohlíci co nejmoderněji a vzít na sebe nejdražší věci. Všecko méně ceněné rozhodně odmítají a prohlásí rodičům, že jest to "nemožno" ohlíci. To není nevinná jestlnost, nýbrž nerozumné závodění v strojení se, jež pozorujeme všude, kde se scházejí děvčata. Nestojí se proto, aby se líbila, nýbrž aby vzbudila pozornost, a tu jim není nic výstředního, klíčového, žádná móda dosti odvázná. Ohrovná pětouh píra, křiklavé zbarvené hedvábné šaty, to všecko dnes mají. Kde jsou dehy, kdy "blíž malový oblék byl pro mladé děvče nejkřesťanější!" Dnes musily býti šaty hedvábné, panchosky hedvábné — souhlasí v barvě — střežičky a nejmenší kůže. A jest-li kdysi matky musily před každým plesem bajeat a malý

vystřih, stane se nyní snadno, že musí proti příliš vzdušným látkám, a proti nemožně úzkým sukním, které ukazují vše, protestovati. Ovšem že ponejvíce bez výslovedku, nebo mladá dáma ví, co chce. Při tom musím ovšem přiznati, že nyní děvčata vypadají vesměs roztomile, a že jsou hotovou pastvou pro oči. Každá strojí se jinak dle svého vkusu. Jest radost se na ně podívatí. Ale neschíme vidět ty oásklivé výjevy doma, když tato parádu vymáhají.

Čas. Rodinný Krb.

Arna S. z Prahy. — A přel, přel jen se leje... Ba, věru, není dne, aby chladný deštěk, nebo dokonce notný lijavec se nespustil. Už je to k zoufání. Kromě několika teplých dnů v dubnu a květnu nestálo dosud léto za nic. Ti, jež povinnost více k městu, snadno se a nestálým počasím smíří, ač daleko lépe se pracuje i život zdá se snesitelnější, když sluníčko svítí. — Boháč pak rozprehnou se do lázní a po venkově, kde se ovšem za deště mnohdy dlouhou chvíli nudí. Za krátko rádi vrátí se k nám do města. A tu najde se zábav do sytosti. A kdo přece zatouží zas po venkovském vzduchu, může použiti za havuňech rychlovlaků, jež vypravovány jsou do památných českých míst. Ovšem jede se za každého počasí; na promoknutí není se již každý připraviti. — Co památek a co krás skýtá na se malá zemička! Nám netřeba jezdit do ciziny, n nás jest tolik rozkošných zákoutí a městech, k nimž vízí se ty nejstarší české pověsti. Dost však jest těch, kteří léto tráví na jihu nebo cizí země procestují, ale svou rodnou zem dosud neznají; ač by to mělo být dle možnosti přední povinností každého jednotlivce. I já měla kdys chorobnou touhu jen na jih — k moři se podívat. Leč těch několik utěšených koutků českých, kteréž jsem si za svého působení po různu byla prohlédla, nutí mě více seznat, nahlédnout hlouběji do českého ráje, poznat zřetelný různý hradů a zámků, jež tu a tam co staré památky dob dávno minulých v zelení se hrdě pyšní. Tu si onde zas malá vesnička, na pohled zcela nepatrná, ale pro nás tím důležitější; narodil se v ní některý z našich mistrů — velikánů a k rodné chaloupě jeho vzhlédíme se zbožnou úctou. Jsou tu ještě mnohé jiné cenné památky. Je poznat, může být každému jen milou a poučnou zábavou. —

Před několika nedělemi zanesl nás rychlovlak (výprava, čítačí celkem něco přes 600 vyletnůk) do Dolních Bečkovice, odtud pak pěšky ve třech skupinách k čili naší cesty — k hradu Kokořinu. Naše skupina brala se přes Věhlovice, Chloumek, turistickou stezku Lobkoviceovou, údolím Pšovky, kol mlýnu Stampachu, Krouzku, Nového mlýna, Harasova, ku mlýnu Mléčnu a ku hradu Kokořinu. Zpět pak přes Bosyň, Vysokou Stráznici do Liběchova. Partie dost namáhavá a jen vytrvalí turisté mohli jí voliti. V obci Kokořině prohlédli jsme si zámek a rozkošný, rozsáhlý park sv. panna J. Špačka ze Starburgu. Pohřbucho přelou právě v tu chvíli, čímž se prohlédla valně zkrátila. Deštník však jsme téměř nerozevřeli, nebylo ani možno po ú-

kých cestách a v hustém stromoví s nimi projíti. Došli jsme i poustevníké chýše. Před ní klekátko, uvnitř pak prostý stůlek, mechové lůžko a v koutku ohniště. Tak útulno bylo v malé té poustevě, jakoby zbožný muž jí dosud obýval a jen na okamžik do lesa bylinky a plody nasbírali si odešel. — O něco dále od poustevníké chaty na místě, kde pravdě podobně před dávnými časy stála tvrz, jsou dosud zachovalé nízké a úzké podzemní chodby, jimiž bylo možno před nepřitelem tajně uprchnouti. Jsou tu i hluboké sklepy, kam peníze a j. ukrývali. — Prodírali jsme se písčivými skalami nejružnějších útvarů a tak úže spolu souvislicích, že člověk jen s poněkud objemným bříškem nemohl se tudy odvážiti. — Nehyba to právě příjemná cesta, brodit se ve vlnkém drobném písku, jehož bylo všude kolem skal hodně vysoko.

Cesta ke hradu vedla lesním úvozem nádobro rozmoklým, tak že nám nohy v hustém blátě klouzaly, místy zas se hluboko bořily. Hrad sám bude nyní znovu restaurován. Skýtá pěknou výhledku dolů do údolí.

Celých 9 dlouhých hodin bloudili jsme v dešti, blátě a o hladu. Ano o hladu — jelikož ti, kteří více pozornosti prohlídce věnovali, přišli do hostině již ostatními oblečených, tak že sotva kouska chleba a másla se jim dostalo. Zpáteční cestou dali jsme se přes Liběchov — již menšinou území. Němeč pořádali tam právě nějakou slavnost. A tak bylo nám Liběchovem jen beze vši prohlídky projíti, aby neměli naši odpůrci nejmenší příčiny se bouřiti. Nám by to ovšem nevadilo, my odejdeme a v naší Praze jsou my pány, leč tanním našim bratrům bylo by pak od nich snázeť různá příkoří. Na naší návstěvu nemají vzpomínati s hořkostí, jsou tak dost od Němců utiskováni.

Výlet na Kokořin byl celkem vzdor dešti pěkný, ale poučnéjší a zajímavější byla návštěva Kutné Hory, již jsme před časem podnikli. Dovolil etněněčky a milé krajanek, abychom o ní napsala? Snad bude mnohá v duchu se mnou bloudit známými jí místy.

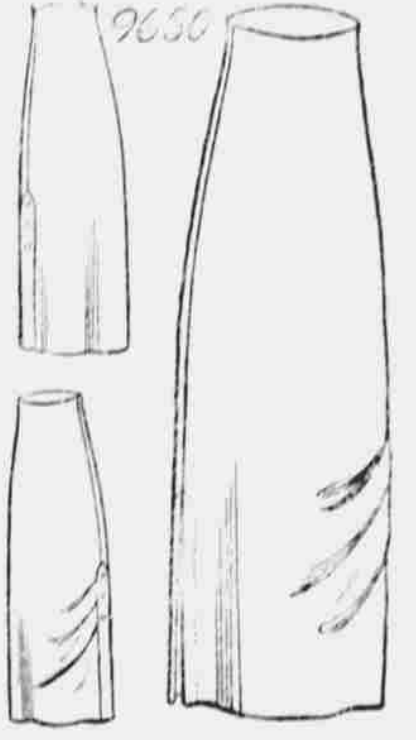
Již v šedé dávnověkosti slýnná prý Kutná Hora velikým bohatstvím, že i českí králové si ji oblíbili. Král Václav II. vystavěl si nad Vrchlicí Hrádek, ve kterémž sídlil, kdykoliv na Hory zavítal.

Do Hory přijdeme po sedlecké silnici (v Sedli památný kostelík, jehož stěny a oltáře, lustry a j. jsou ze samých lidských kostí a lebek) a první dílo našich předků je jednoduchý překrásný chrám Matky Boží na Náměti, který byl již počátkem XIV. století za zvláštních okolností založen. Býval zde totiž "rudní trh". Spadla-li ruda při vážení, nesměla se více na váhu zbírati, nýbrž byla teprve po trhu nametená a zvlášť prodána. Za peníze nametením rud získané započata stavba chrámu, kterýž proto nese jméno: "Matka Boží na Náměti". V chrámu samotném najdeme mnoho cenných památek. Odtud jdeme okolo domu, v němž byla knihtiskárna Havlíčkova, kde totiž tiskl se "Slován". Odtud pak přímo k rodnému domku Tylova, kde zrozen Jos. Kaj. Tyl, tvůrce národní hymny "Kde domov můj". Tyl chudý se v Hoře narodil a chudším ještě v Plzni zemřel. Královskou ulici dojdeme k památnému "Vlašskému dvoru". Před ním na malém prostranství stojí pomník publicisty českého Karla Havlíčka Borovského. Památník ten nese nápis: "Přislibujte si mně, poroučíte mi mně, přece zrádce nebudu." Karel Havlíček narodil se v Borové a zemřel v Praze. On osvobodil národ český a podruží duševního, byl prvníím vůdcem na bojišti veřejného života za svobodu a právo národa našeho a proto toužto slachetnému a neohroženému muži děkuje národ náš za své probuzení i svůj život. On vybojoval svým bystrým duchem, po něm mužové národa našeho milovní dílohu práhli a toužili, ale ku dovedení toho cesty buď nevěděli, anebo k tomu odvahu neměli. Tím klostil Havlíček cestu a po jeho slápejích kráčeli a jsou dosud ti, kdož přece národní se bojíti. — "Vlašský dvůr", o němž zhradu.

MODNÍ SVĚT.

9167. Oblek pro slečny a pani malé postavy. — Stříhy v 5 velikostech: 14, 15, 16, 17 a 18 roků. Jest třeba 1 1/2 yardů 27-palcové látky na náprauk a 5 yardů 36-palcové látky na oblek pro stáří 16 let.

9650. Dvoukusová sukně pro dámy. — Stříhy v 5 velikostech: 22, 24, 26, 28 a 30 paleů v pasu. Jest třeba 3 1/7 yardů 36-palcové látky pro velikost 24 let.

9664. Živůtek pro dámy. — Stříhy v 5 velikostech: 34, 36, 38, 40 a 42 paleů přes prsa. Jest třeba 2 1/4 yardů 36-palcové látky pro velikost 36 paleů.

9692. Oblek "Knickerbocker" pro hochy. — Stříhy ve 4 velikostech: 3, 4, 5 a 6 let. Jest třeba 4 yardů 36-palcové látky pro velikost 6 let.

němž jsem se byla svrchu zmínila, vystavěn byl Václavem II. Ku konci XIII. století propůjčen byl za míneovnu vláským mimoněm, odkudž pochází i jeho pojmenování. Byl druhým sídlem českých králů, později sídlem nejvyšších mimemistrů a ještě později horních hejtmanů. Zde razily se peníze až do r. 1726.

Král Vladislav upravil Vlašský dvůr po královsku a vystaviti dal gotickou kapli, arkády a rejtals. V královské kapli lze se vzácných prací jmenovati: skládací oltáře, staré obrazy z oltářů, starý ornat, missal a zvonek. Vedle dvora stojí chrám sv. Jakuba ze XIII. století stavěn z hrubozrného písčivce ve slohu čistě gotickém. — Ulicí Ruthardskou dostaneme se k malému domku, na jehož zahradě ukazuje se dosud místo, kde za dob dávných stával dům pověstný. Před ním na malém prostranství stojí pomník publicisty českého Karla Havlíčka Borovského. Památník ten nese nápis: "Přislibujte si mně, poroučíte mi mně, přece zrádce nebudu." Karel Havlíček narodil se v Borové a zemřel v Praze. On osvobodil národ český a podruží duševního, byl prvníím vůdcem na bojišti veřejného života za svobodu a právo národa našeho a proto toužto slachetnému a neohroženému muži děkuje národ náš za své probuzení i svůj život. On vybojoval svým bystrým duchem, po něm mužové národa našeho milovní dílohu práhli a toužili, ale ku dovedení toho cesty buď nevěděli, anebo k tomu odvahu neměli. Tím klostil Havlíček cestu a po jeho slápejích kráčeli a jsou dosud ti, kdož přece národní se bojíti. — "Vlašský dvůr", o němž zhradu.

byla brzy pochována v rodné kapli u sv. Barbory.

Starožitnou budovou je také bývalá tvrz Hrádek nad Vrchlicí. Byl sídlem mnoha rodu šlechtických. Stoupáme-li odtud výše, octneme se na "mostě". Tu stojí bývalá kolej jesuitská — nyníjsí kasárna. Proti klásteru jsou sochy, zbudované po příkladu mostu pražského a proto název ulice "na mostě". Konečně dojdeme k nejslavnější budově kutnohorské a nejvýznamnější stavitelské památce české vlasti, k velechrámu sv. Panny Barbory. Když za Karla IV. počali Pražané stavěti chrám sv. Víta, nechtěli pyšni Horníci zůstat pozadu a založili ve velkých rozměrech na svůj vlastní náklad velechrám sv. Barbory. Pamětihodno v chrámu tom jest: Brandlův Simeon a sv. Vojtěch, relief sv. Barbory, zbytek hlavního oltáře, socha horníková na pilíři, gotické lavice, v sakristii mešní roucha a j. — Na mnoha místech v chrámě se zastavíme a žasneme, jak ruka lidská v tak krásný soulad byla ty různé sochy, znaky a ozdoby mistrně sestavila. Jsou pravou okrasou této svatyně. — Z parku svatoborského je viděti chrám sv. Trojice, pravá perlička pozdější gotiky.

Vraťme-li se po "mostě" zpět, přijdeme na Smítkovo náměstí. Tu stojí krásný souad, kde souzen byl Karel Havlíček, před první rakouskou porážkou z převážně žurnalistického — byl však osvobozen. — Opodál spatříme starou kamennou kašnu a kostel sv. Jana Nepomuckého. — Zabořme-li v právo, učíme rody dům Mikuláš Dabčického, kronikáře a někteří rody dům záhy zrušeného

KORUNNÍ PRINCEZNA Margaret, lena korunního prince českého.